

بسمه تعالی

شیوه نامه اجرایی مربوط به فصل " پایان نامه " آیین نامه های آموزشی

کارشناسی ارشد / دکتری

دانشگاه علوم پزشکی ایلام

مقدمه:

به منظور ارتقاء کیفی روند اجرایی پایان نامه های دانشجویان تحصیلات تکمیلی مطابق با آیین نامه های تحصیلی در دوره های کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی، شیوه نامه حاضر تدوین و از تاریخ تصویب در دانشگاه علوم پزشکی ایلام اجرا خواهد شد.

۱- فرایند پایان نامه با انتخاب استاد راهنما توسط دانشجو آغاز می گردد. استاد راهنما در رشته های تخصصی الزاما از گروه مربوطه بایستی انتخاب گردد. انتخاب استاد راهنمای دوم با نظر استاد راهنمای اول و تایید ضرورت آن در گروه و شورای تحصیلات تکمیلی، امکانپذیر خواهد بود. پذیرش استاد راهنما، منوط به رعایت سقف تعداد پایان نامه مطابق آیین نامه خواهد بود.

تبصره ۱: استاد می تواند پیشنهاد راهنمایی دانشجو را نپذیرد.

۲- عنوان/ عناوین تایید شده پیشنهادی دانشجو پس از تایید استاد راهنما در شورای گروه طرح و عنوان پایان نامه تایید خواهد شد. عنوان تایید شده لازم است در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده مطرح و تصویب گردد.

تبصره ۱: تغییر عنوان بعد از تصویب جز در موارد اضطراری که امکان اجرای مداخله را منتفی و یا دشوار می نماید، امکانپذیر نمی باشد. در این صورت درخواست دانشجو، تایید استاد راهنما، شورای گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، لازم است.

تبصره ۲: در صورت مخالفت اکثریت نسبی شورا با کلیات و ضرورت عنوان پیشنهادی، دلایل و پیشنهادهای دانشجو و استاد راهنما اعلام می گردد.

۳- انتخاب استاد/ اساتید مشاور با نظر استاد راهنما و تایید گروه و شورای تحصیلات تکمیلی خواهد بود. انتخاب استاد راهنمای دوم و مشاور از خارج دانشکده / دانشگاه و از اعضای غیر هیات علمی مشروط به دارا بودن تحصیلات کارشناسی ارشد (صرفاً برای مقطع ارشد) و دکترا منعی نخواهد داشت.

۴- هر گونه تغییر در نقش (تبدیل استاد مشاور علمی به راهنما و ...) پس از ثبت پایان نامه و مشخصات اساتید راهنما و مشاور پذیرفته نمی شود.

۵- جلسه دفاع از پروپوزال پس از تایید کتبی اساتید راهنما و مشاور و داوران تعیین شده، با حضور مدیر گروه، استاد راهنما، داوران و نماینده تحصیلات تکمیلی برگزار خواهد شد. حضور استاد مشاور شرط برگزاری تلقی نمی شود.

تبصره ۱: انتخاب داور پایان نامه و طرح پایان نامه توسط گروه و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و از طریق سیستم پژوهشیار انجام خواهد شد.

تبصره ۲: در موارد عدم تبدیل به طرح - پایان نامه، لازم است پایان نامه در شورای اخلاق بررسی و کد اخلاق تخصیص داده شود.

۶- لازم است کلیه دانشجویان کارشناسی ارشد دو بار، دکترای تخصصی و دستیاری ۳ بار با حضور اساتید راهنما و مشاور و در شورای گروه گزارش پیشرفت ارائه نمایند و در این خصوص صورتجلسه تدوین گردد.

۷- پس از تکمیل و تدوین پایان نامه توسط دانشجو، مراتب مبنی بر تکمیل پایان نامه و تأیید کیفیت علمی و صحت مطالب آن به صورت کتبی توسط استاد راهنما به مدیر گروه اعلام گردد.

۸- دعوتنامه دفاع از پایان نامه شامل عنوان، مشخصات اساتید راهنما، مشاور و دانشجو و تاریخ دفاع (حداقل دو هفته قبل)، با امضاء و توسط مدیر تحصیلات تکمیلی دانشکده ارسال خواهد شد.

تبصره: در صورت رد داور یا داوران، لازم است داور در ذیل برگه کتباً اعلام نماید. در این صورت مجدداً داور دیگری انتخاب خواهد شد. عدم رد به منزله قبول داوری بوده و داور ملزم است در جلسه دفاع شرکت نماید. در صورت تکرار بیش از دو بار غیبت و عدم ارائه مستندات جهت غیبت موجه، شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده می تواند عدم ارجاع داوری به هیات علمی ذیربط را مصوب نماید. ارجاع داوری مجدد با درخواست عضو هیات علمی و تصویب شورا امکانپذیر خواهد بود.

۹- مستندات لازم جهت انجام دفاع به شرح ذیل است (مسئول بررسی مستندات: کارشناس حوزه تحصیلات تکمیلی دانشکده):

الف: تاییدیه استاد راهنما مبنی بر آمادگی دفاع

ب: دانشجو واحد پایان نامه را انتخاب نموده است.

ج: نظریه آموزش مبنی بر مجاز بودن به تحصیل از نظر سنوات و سایر قوانین آموزشی

د : پذیرش یا چاپ مقاله یا مقالات تحقیقی مستخرج از پایان نامه در مجلات علمی معتبر داخلی یا خارجی در مواردی که طرح-پایان نامه باشد.

۱۰- برای دانشجویان کارشناسی ارشد، در صورتی که دانشجوی بدون ثبت طرح - پایان نامه و با قبول سقف نمره ۱۸ دفاع می نماید، لازم است جهت فارغ التحصیل شدن پیش نویس مقاله کامل را سابمیت نموده و گواهی سابمیت را به استاد راهنما تحویل نماید، و طی فرم تعهد نامه اجازه دخل و تصرف در جهت چاپ مقاله را به استاد راهنما تفویض نماید. بدیهی است در ترتیب نویسندگان نام دانشجو به عنوان نویسنده اول و نام استاد راهنما به عنوان نویسنده مسئول خواهد بود. "

تبصره ۱: برای احتساب نمره کامل (۲۰) برای پایان نامه، پذیرش مقالات باید به صورت قطعی بوده و پذیرش مشروط مورد قبول نخواهد بود.

تبصره ۲: برای دانشجویان دکتری تخصصی، چاپ یک مقاله در نمایه های سطح یک الزامی می باشد و مقاله علمی - پژوهشی برای دفاع قابل قبول نخواهد بود.

تبصره ۳: در کلیه مقالات حاصل از پایان نامه، لازم است حتماً نام دانشجو به عنوان نویسنده اول و استاد راهنمای اول (یا یکی از استادان راهنما با موافقت کتبی استاد راهنمای اول) به عنوان نویسنده مسئول باشد. در هر صورت ذکر Affiliation دانشگاه علوم پزشکی ایلام برای دانشجو و استاد راهنما ضروری است.

تبصره ۴: مقالات شامل اسامی اشخاص غیر از دانشجو، اساتید راهنما و مشاور به عنوان مقاله مستخرج از پایان نامه پذیرفته نخواهد شد.

تبصره ۵: لازم است بالاترین نمایه مقاله توسط واحد علم سنجی معاونت پژوهشی دانشگاه تعیین و به صورت کتبی به مدیریت امور آموزشی دانشگاه اعلام گردد.

تبصره ۶: نامه پذیرش مقاله و نامه عدم تعارض منافع افرادی که در پایان نامه همکاری نموده اند، می بایست توسط استاد راهنما بصورت کتبی تأیید گردد (فرم الف).

۱۱- داور مجاز به الزام دانشجو به انجام اصلاحات پیش از جلسه دفاع نیست. نظرات داوران در جلسه دفاع ابراز و صورتجلسه می گردد.

تبصره ۱: الزامی به انتخاب داوران گزارش نهایی از بین داوران دفاعیه پروپوزال وجود ندارد.

تبصره ۲: در هر صورت، انتخاب داور توسط گروه و اطلاع مدیر تحصیلات تکمیلی دانشکده صورت می گیرد.

۱۲- ترکیب هیأت داوران

- اساتید راهنما
- اساتید مشاور
- دو نفر داور از بین اعضای هیأت علمی یا متخصصان و محققان داخل یا خارج دانشگاه به تشخیص معاون آموزشی دانشکده
- برای دانشجویان دکتری چهار نفر داور از بین اعضای هیات علمی از دانشگاه ها یا موسسات تحقیقاتی با پیشنهاد گروه و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی انتخاب می شوند که دو نفر از آنها خارج از دانشگاه در رشته مربوطه با درجه حداقل استادیاری و با سه سال سابقه تدریس یا تحقیق در دوره تحصیلات تکمیلی می باشند. ضمناً حداقل یک نفر از اعضای هیات داوران باید دارای درجه دانشیاری یا بالاتر باشد.
- نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه

۱۳- شرح وظایف نماینده تحصیلات تکمیلی :

- ✓ بررسی رعایت اصول نگارش پایان نامه بر اساس فرمت تحصیلات تکمیلی .
- ✓ تطبیق مقالات منتج شده با پایان نامه .
- ✓ نظارت بر حسن اجرای جلسه دفاع
- ✓ محاسبه نمره پایان نامه و اعلام شروع و پایان دفاع از پایان نامه و اعلام نمره دانشجو پس از دفاع
- ✓ ثبت نظرات داوران و استاد/اساتید راهنما و مشاور و تعیین وضعیت نهایی پایان نامه
- ۱۴- حداقل دو هفته قبل از جلسه دفاع، پایان نامه و مقاله منتج شده به داوران تحویل گردد. تحویل نسخه الکترونیک ارجح می باشد.
- ۱۵- پیش از اعلام عمومی جلسه دفاع، لازم است زمان و مکان برگزاری جلسه دفاع به تأیید تحصیلات تکمیلی دانشکده برسد.
- ۱۶- برگزاری جلسه دفاع:

الف: جلسه دفاع کارشناسی ارشد با حضور استاد راهنمای اول، داوران و نماینده تحصیلات تکمیلی رسمیت خواهد داشت. اعلام دلیل موجه جهت عدم حضور توسط هر یک از اعضاء فوق تا ۴ روز قبل از

دفاع بوده و پس از آن دانشکده ترتیب اثر نداده و در مورد عدم حضور داور، معاون آموزشی دانشکده به صورت اضطراری داور تعیین نموده و جلسه دفاع برگزار خواهد شد. به هر حال جلسه دفاع بدون حضور استاد راهنما برگزار نمی شود و لازم است امتناع استاد راهنما که منجر به لغو جلسه دفاع می گردد در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه بررسی گردد.

ب: چنانچه استاد یا اساتید مشاور قادر به حضور در جلسه دفاعیه نباشند، لازم است استاد مربوطه قبل از جلسه دفاع طی نامه رسمی به مدیر تحصیلات تکمیلی دانشکده، ضمن اعلام نظرات، نمره دانشجو را اعلام نماید.

ج: برای دانشجویان دکتری تخصصی جلسه دفاعیه با حضور استاد راهنما، حداقل یک نفر از استادان مشاور و حداقل سه تن دیگر از اعضای هیات داوران و مدیر گروه یا نماینده ایشان و نماینده شورای تحصیلات تکمیلی رسمیت می یابد.

د: زمان مقرر برای ارائه شفاهی پایان نامه برای دانشجو حداکثر ۳۰ دقیقه خواهد بود. در صورتی که ماهیت پایان نامه به گونه ای بود که دانشجو به زمان بیشتری نیاز داشت، می بایست قبل از شروع جلسه با هماهنگی استاد راهنما و مدیر تحصیلات تکمیلی مشخص گردد.

و: پس از ارائه دانشجو، جلسه جهت پرسش و پاسخ به صورت ذیل ادامه می یابد:

- ✓ پرسش و پاسخ توسط هیأت داوران (دانشجو باید به تنهایی و بدون دخالت استاد راهنما، به سؤالات داوران پاسخ دهد و در پایان در صورت نیاز، استاد راهنما توضیحات تکمیلی را ارائه نماید.
  - ✓ پرسش و پاسخ توسط اساتید، محققان و دانشجویان حاضر در جلسه
  - ✓ شور هیأت داوران بدون حضور دانشجو و سایر حاضرین به منظور ارزشیابی نهایی پایان نامه
- ۱۷- در صورتی که به درخواست داوران، پایان نامه نیاز به اصلاحات داشته باشد دانشجو موظف است در موارد جزئی (اشتباهات املائی، انشایی، نیاز به اصلاح نحوه بیان یافته ها، نحوه رفرنس دهی، نیاز به تطویل یا خلاصه سازی مطالب،...) با نظر و تایید استاد راهنما و در موارد ماژور) اشکالات راجع به روش ها و ابزار های مورد استفاده، اشتباه در استخراج یافته ها، روش های آماری نامناسب، ...) با تایید نماینده هیات داوران که در جلسه دفاع معین می شود، حداکثر ظرف مدت ۲ ماه اصلاحات را انجام داده، جهت تسویه و سایر اقدامات مراجعه نماید.
- ۱۸- اگر به پایان نامه نمره کمتر از ۱۴ تعلق گیرد، در صورتی که از حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو فراتر نرود، ضمن اعلام کتبی نظریه هیات داوران و نواقص به دانشجو، وی می بایست

پایان نامه خود را تکمیل و در زمانی که توسط مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشکده مشخص می گردد و بیش از ۶ ماه نخواهد بود، مجدداً دفاع نماید.

تبصره ۱: برای دفاع مجدد، دانشجو می بایست فرصت قانونی دفاع را داشته باشد و یا اخذ نماید و در صورت لزوم شهریه لازم را پرداخت نماید.

تبصره ۲: جز در مورد ماده ۱۸، درخواست دفاع مجدد، پذیرفته نخواهد شد.

۱۹- نحوه محاسبه نمره پایان نامه توسط نماینده تحصیلات تکمیلی:

الف: نحوه امتیاز دهی به این صورت است که ۱۸ نمره از ۲۰ نمره پایان نامه به انجام فرآیند پایان نامه و اتمام آن اختصاص می یابد و در جلسه دفاع توسط هیأت داوران تعیین می گردد.

ب: ۲ نمره باقی مانده بر اساس نمایه مجله طبق جدول ذیل تخصیص می یابد.

ردیف	نوع بانک اطلاعاتی	سطح (نوع) بانک اطلاعاتی	نمره اختصاص داده شده به ازاء هر مقاله
۱	ISI Web of Science	۲	۲
۲	Medline (Pub Med)	۲	۲
۳	Scopus	۲	۲
۴	علمی-پژوهشی	۱	۱

۲۰- درجه پایان نامه:

درجه پایان نامه برای دانشجویان کارشناسی ارشد و دکترا به شرح ذیل می باشد:

درجه	کارشناسی ارشد	دکترا
	نمره	
عالی	18/50-20	۱۹-۲۰

۱۸-۱۸/۹۹	17-18/49	بسیار خوب
۱۶/۵ - ۱۷/۹۹	15/50-16/99	خوب
۱۵ - ۱۶/۴۹	14-15/49	قابل قبول
کمتر از ۱۵	کمتر از ۱۴	غیر قابل قبول

این شیوه نامه در ۲۰ ماده و ۱۶ تبصره در تاریخ دهم آبان ماه نود و نه در جلسه شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم پزشکی ایلام به تصویب رسید و طی صورتجلسه شماره ۱۴۷۱۲ مورخ ۹۸/۸/۱۸ ابلاغ گردیده است و از تاریخ ابلاغ لازم الرعایه می باشد.

